CATALOGUS

der Javaansche, Balineesche en Madureesche handschriften van het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië.

DOOR Dr. H. H. JUYNBOLL.

In het 60^e deel (1908) dezer Bijdragen (pag. 181—248) gaf Dr. Ph. S. van Ronkel een Catalogus van de 93 Maleische handschriften, die het Kon. Instituut bezit. Behalve deze Maleische zijn er echter ook 47 Javaansche, 2 Balineesche en 2 Madureesche handschriften en bovendien nog eenige Arabische, Tamil, Singhaleesche, Lampongsche, Rëdjangsche, Makassaarsche, Tonseasche, Toumbulusche, Bugineesche en Bataksche handschriften, die echter hier niet beschreven zullen worden.

Gemakshalve heb ik de Javaansche handschriften in dezelfde rubrieken ingedeeld, als Prof. Vreede dit in zijn Catalogus der Jav. en Mad. HSS. der Leidsche Universiteitsbibliotheek heeft gedaan. Onder de brieven zijn ook enkele Sundaneesche (n° 248^e en 641), die echter te gering in aantal zijn, om er een afzonderlijke rubriek van te vormen.

Zooals Dr. van Ronkel reeds mededeelde, zijn de nummers 519—609 gekocht op de auctie van 27 April 1885 bij Martinus Nijhoff, terwijl sommige der andere hss. van Prof. Dr. P. J. Veth ten geschenke ontvangen werden. Van de later bij de verzameling gevoegde handschriften 636—645 is de naam van den schenker bij de beschrijving vermeld. Behalve deze handschriften zijn er echter ook oudere, met een nummer beneden 501, waarmede de inventaris van Dr. Brandes begint. Deze zijn, hoewel onder andere nummers, gedeeltelijk vermeld in het 1^e deel der 3^e volgrees van deze Bijdragen (1866), p. 213—216, waar van 57 handschriften de titels opgegeven worden.

Bij de beschrijving hebben wij in het belang der uniformiteit het systeem van Dr. van Ronkel in zijn Catalogus der Maleische handschriften van het Kon. Instituut gevolgd.

Alleen de verwijzing naar de catalogi van andere dan die der Leidsche handschriften is hier meestal weggelaten, omdat alleen de Jav. handschriften der Leidsche Universiteitsbibliotheek

uitvoerig beschreven zijn en men hierin tevens de verwijzingen naar andere catalogi vindt.

Van de handschriften der Bataviasche en Londensche verzamelingen bestaan tot nu toe slechts opgaven van titels, doch nog geene beschrijvende catalogi.

Hoewel niet zeer omvangrijk, is de handschriftenverzameling van het Kon. Instituut toch van eenig belang, omdat men er de origineelen van enkele, later door Winter, Roorda of Meinsma uitgegevene teksten in aantreft. Ook onder de onuitgegeven HSS. zijn sommige door hun grooten omvang of rijke illustreering (bijv. n° 522) niet van belang ontbloot. Vooral de beide groote HSS. 519 (Menak Sañit) en 520 (Basudewa) schenen mij gewichtig genoeg, om ze geheel te lezen. Ook het HSS. 521 (Babad Dipa Nğara) is door zijn inhoud belangrijk.

I. JAVAANSCH E HANDSCHRIFTEN.

AFDEELING I.

Epische geschriften.

I.

Pañdawa rare en Ardjuna Wiwaha. (HS. 243).

31 × 19 cM., 94 bl., 19 r.

Geheel in bruin leder gebonden, inlandsche band met overslag, waarop staat:

Op de rugzijde: «Handschrift van de Ardjoenā Wihāhā (sic), afkomstig van Panñmbahan Adipati Tjākrā-diningrat, van Madura.» Achterin: «

Dit HS. bevat twee verschillende gedichten, geschreven in Madureesch getint Oostjavaansch, hetgeen blijkt uit de voortdurende verwarring van *i* en *e*, *u* en *o* enz. Bovendien is de taal, waarin het geschreven is, eenigszins ouderwetsch, zooals blijkt uit het begin:

III.

Rama II. (HS. 585).

34 × 21 cM., 94 blz., 27 r.

Buitenop: Romo. Dit is de tekst en de vertaling in het Hollandsch van den door Winter uitgegeven prozatekst in: Drie Javaansche heldendichten in Javaansch proza verkort, blz. 100 — 109. Het is een net exemplaar van n° 566 (II).

IV.

Rama III. (HS. 606).

19 × 15½ cM., 366 blz., 13 r.

Voorin: Sêrat wahosan Sri Rāmā.»

Dit is de Nieuwjavaansche tekst in tēmbang, uitgegeven door Winter in Verh. Bat. Gen. XX. Het is geheel in leder gebonden. Achterin staat met potlood: Jav. Sri Rama. Gekocht op de auctie van 27 April 1885 bij Martinus Nijhoff.

V.

Basudewa. (HS. 520).

34 × 21 cM., 2 × 226 blz., 16 r.

Geheel in leder gebonden, in inlandschen band zonder overslag. Voorin met potlood: «Geschiedenis van vorst Basoedewā, koning van Mandoerā, Kangsā en Kresnā». Achterin met inkt:

« » «65». Hieruit blijkt, dat het 65 ge-

kleurde platen bevat. De inhoud van dit gedicht is als volgt:

In het begin wordt de geschiedenis van Basudewa en van de geboorte van Narayana, Kakrasana en Sumbadra verhaald op dezelfde wijze als in den lakon Arimbā, die door Dr. Hazeu in tekst en vertaling uitgegeven is in deze Bijdragen (6^e volgr. V (1898), p. 335—349 en 371—388), doch hier uitvoeriger en in poëzie.

Er zijn echter enkele afwijkingen, bijv. Basudewa's gemalin, die tijdens zijne afwezigheid door den dēnawa Ugrawongsā in zijne gedaante beslapen wordt, heet daar Maherah, doch hier Kirmirah. Het slot van dien lakon, waar verhaald wordt,

hoe Sēmbadra aan Antagopa toevertrouwd wordt, komt hier voor op pag. 86 (zang VIII).

Verder is de inhoud als volgt:

De vorstin van Wiḍara Kaṇḍang, die kinderloos is, schaakt een kind, dat later Sēntjaki wordt genoemd. Kongsā beveelt Lēbur Gongsa, om Kakrasana en Narayaṇa te zoeken. Dit wordt afgebeeld op pag. 102. De beide knapen komen bij den adjar Kipu (pag. 120). Op pag. 135 ziet men, hoe zij en hunne zuster Sēmbadra twee dēnawa's ontmoeten.

Van pag. 140 af wordt de geboorte der Paṇḍawa's en Kurawa's en de dood van Paṇḍu beschreven. Op pag. 152 ziet men de vijf Paṇḍawa's treurende over den dood van hun vader. Antagopa geeft aan Arya Prabū, die Kakrasana en Narayaṇa zoekt, zijn eigen kind, dat zeer veel eet (pag. 158). De beide knapen bestrijden twee buta's, hetgeen op pag. 192 wordt afgebeeld. Nu wordt verhaald, hoe de olifant Gokaṇṇa Narayaṇa en Sumbadra schaakt. Kakrasana gaat boete doen. De olifant brengt Narayaṇa naar zijn leeraar Kapi Djēmbawan, die hem herkent als eene incarnatie van Wiṣṇu en hem laat huwen met zijne dochter Djēmbawati.

De vorst van Magada hoort, dat de vorst van Ngastina, die met de prinses van Mandura gehuwd was, gestorven is, waarop hij Ngastina aanvalt. Bima zegt tot Kunti, dat hij hem zal weerstaan. Kunti verlaat Ngastina. De blinde Dēṣṭarata bestrijdt den vorst van Magada, genaamd Suramadēṇḍa, zooals op pag. 289 is afgebeeld, en verslaat hem. Buta pērung bericht aan Kongsā, dat Narayaṇa hem verslagen heeft (plaat op pag. 302).

In zang XXIX (pag. 307) begint eene nieuwe episode. In Ngālēngka heerscht Sasrawahana, de kleinzoon van Rawana (pag. 315). Hij brengt schatting aan Mondrapura. Zijn patih is Kombarawa, de kleinzoon van Kumbakarṇa (pag. 316).

Eens ziet hij vele beenderen van reuzen liggen en ontsteekt in toorn, als hij hoort, hoe zijn grootvader door Rama verslagen is. Om hem te wreken trekt hij tegen Ngayodya op (pag. 323, plaat). Daar heerscht Singgun Mas, wiens patih Palyagakandi van Sugriwa afstamt. Deze roept de hulp van Narayaṇa in tegen Sasrawahana. Hij krijgt de kroon

lood: «Geschiedenis van Menak Saṭit.» Het bevat vele illustraties.

Het is van vrij groot belang, daar het begin eene episode van den Menak of liever van de uitloopers daarvan bevat, die tot nu toe onbekend was en zelfs in de rijke handschriften-verzameling der Leidsche Universiteitsbibliotheek ontbreekt. De inhoud is als volgt:

Nursewan zendt zijnen patih Běstak naar Djayengrana (Hamza), om te klagen, dat Mědayin door onzichtbare dieven geteisterd wordt. Djayengrana verdenkt zijnen zoon Suwongsa (Rěpatmadja) hiervan en laat hem door Běstak gevangen naar Mědayin voeren. Op pag. 24 ziet men, hoe hij door de troepen van Mědayin doorschoten wordt.

Kilir voert hem echter door de lucht weg en stelt een ander in zijne plaats. Daarop wordt Umarmaya van hetzelfde vergrijp beschuldigd en eveneens aan Nursewan uitgeleverd.

Ook hij wordt slechts schijnbaar gedood, daar Kilir ook hem wegvoert.

Nadat zoo de beide voornaamste helden verwijderd zijn, komen drie vorsten Pusěr bumi (Mekka) belegeren, nl. Awur Djaman van Djungbiradji, Suwonda van Giling wěsi en Menak Saṭit van Peret, op aanstoken van Nursewan (pag. 49).

Intusschen laat Kilir Marmaya en Suwongsa weder op aarde nederdalen. Suwongsa komt in Giling wěsi en huwt daar de Prabu kěnya en Ambar Manik, nadat zij zich tot den Islam bekeerd hebben. Op pag. 68 en 82 worden deze vorstinnen afgebeeld. Op pag. 113 ziet men: hoe Suwongsa met de Prabu kěnya op het wonderdier Singa djalma naar Arabië terugkeert.

Daar strijden de vorsten Lamdahur en Kewusnendar eerst met succes tegen de drie verbonden vorsten. Lamdahur overwint zelfs Awur Djaman en Suwonda, doch tegen Saṭit zijn zij niet opgewassen. Op pag. 127 ziet men, hoe zijne setan's alle Arabische helden gevangen nemen. Zelfs Djayengrana kan hem niet overwinnen en vlucht met Marmadi en Marpindjung (pag. 133). Nu strijden de vorsten onderling om het bezit van Marpindjung en Saṭit behaalt de overwinning. Ook de Prabu Rara wordt door de setan's aangevallen, doch door Marmaya bevrijd. Op pag. 148 ziet men, hoe zeven setan's en Djawalakal, hun aanvoerder,

Marmaya bestrijden en op pag. 152, hoe zij hem binden. Ten slotte overwint echter Marmaya de setan's en bestrijdt dan Sařit, zooals men op pag. 164 ziet. De Prabu Rara komt hem te hulp en strijdt, gezeten op den Singa djalma, tegen Tařit, die den Wilmana Djëgendra berijdt (pag. 168). Marmaya doodt eindelijk Tařit met een hamer (p. 172). Dan gaat hij de Arabische vorsten bevrijden, die in Mëdayin gevangen zijn, en tevens Nursewan en Bëstak straffen. Op pag. 184 ziet men, hoe Lamdahur rijdt op Nursewan en Kemar op Bëstak, die door Marmaya voortgezweept wordt.

Marmaya en Suwongsa gaan Djayengrana en Umar-madi zoeken en veranderen zich daarbij in buta's, in welke gedaante zij hen bestrijden, totdat zij elkaar herkennen (pag. 196).

Nu wordt verhaald, hoe Dewi Kuraisin van Ngadjërak het rijk Mëdayin aanvalt, omdat zij meent, dat de Arabische vorsten tegen Hamza zijn opgestaan (pag. 203).

Haar leger van djim's verslaat Kemar, Lamdahur en zelfs Suwonda en Awur Djaman (pag. 213). Op pag. 214 ziet men, hoe de Prabu Rara van Giling wësi de djim's verslaat en op pag. 220, hoe zij Kuraisin bestrijdt. Marmaya komt echter tusschen beiden en deelt haar mede, dat Kuraisin eene van hare schoonmoeders is. Hamza keert daarop met de zijnen naar Mëkah terug.

Van pag. 234 af gaat het verhaal over tot de geschiedenis van Lokayanti, den vorst van Dulang Mas. Daar deze episode reeds beschreven is in het 2^e deel van mijn Supplement op den Cat. der Jav. en Mad. HSS. der Leidsche Universiteitsbibliotheek (pag. 29—32)¹, zal ik er hier niet verder over uitwijden. Alleen zal hier op de afwijkingen gewezen worden.

Op pag. 261 ziet men, hoe een bode van Lokayanti van Djayengrana (Hamza) de uitlevering van Suwongsa eischt. Hier ontvangt echter die bode onmiddellijk een weigerend antwoord, terwijl in het Leidsche HS. 4027 (pag. 7) Hamza zijn zoon eerst verbant. De prinses van Mësir heet hier Suryawati (pag. 278), dus evenals in het Leidsche HS. 4003, terwijl zij in cod. 4027 Tjandrawati heet. Hier is Murdangkara de vorst van Ngabësi, terwijl in cod. 4027 Murdeng-

¹ Vgl. ook de Mad. redactie van den Lukayanti, beschreven in deel I (pag. 21) van hetzelfde Supplement.

kara de vorst van Unëngan is. Op pag. 296 verandert Suwongsa zijn naam in Kërënda Sëlaka en Umarmadi den zijnen in Warku Dobrah. In cod. 4027 luiden deze namen Krëdap Salaka en Brëgu Dombras, terwijl in cod. 4003 de eerste naam Kërda Salaka luidt. De man, die voor Suwongsa wordt aangezien, heet hier (pag. 300) Sarimpang, doch in cod. 4027 Srimping. De palmwijnapper, die daar Panderesan heet, wordt hier Deres genoemd (pag. 306). Overigens komt de inhoud vrij wel overeen tot pag. 384.

Op pag. 385 begint weder eene nieuwe episode, die in de Leidsche HSS. ontbreekt. Hier wordt verhaald, hoe Embadjati, het land van Djanggi Kalarëtna, overstroomd wordt.

De vorst droomt, dat de overstroming zal ophouden, als hij Nursewan gevangen neemt.

Daarom zendt hij twee djim's naar Mëdayin, die in de gedaante van Widyadari's Nursewan en Bëstak schaken. Als hij dit verneemt, komt Hamza zijnen schoonvader te hulp. Op pag. 406 is Garuḍa in gesprek met Djayengrana (Hamza) afgebeeld. Omdat hij te oud is, zendt Hamza Marmaya, die Nursewan en Bëstak bevrijdt, na alle djim's, die hen bewaken, door een toovermiddel in slaap te hebben gemaakt (pag. 409).

De patih van Djanggi Kalarëtna ontruikt echter Nursewan en Bëstak weder aan Marmaya, die door Marmadi bespot wordt. Zij komen onder een boom en hooren daar, hoe de djim Mukadar tot Mukadir zegt, dat al wie onder dien boom komt, diens wonden zullen genëzen. Mukadir vraagt daarop, wat de naam is van dien boom.

Hier eindigt het HS. abrupt. Men ziet uit bovenstaande beschrijving, dat de naam Menak Saṭit alleen op het eerste gedeelte betrekking heeft. Daarop volgt de Dulang Mas en Lokayanti, terwijl uit het abrupte slot niet blijkt, welke episode op pag. 385 aanvangt.

De spelling is over het algemeen de Oostjavaansche.

AFDEELING III.

Geschiedenis.

VIII.

Babad Tanah Djawi I. (HS. 237).

 $34\frac{1}{2} \times 21$ cM., 873 blz., 27 r.

Voorin: «Herkomst???» en «Babad eerste stuk».

Over dit HS. zegt Dr. Brandes in zijn Register op de proza-omzetting van de Babad Tanah Djawi (Verh. Bat. Gen. LI). Inlichtingen, pag. 9* «De copie (?) van de door Meinsma uitgegeven Babad Tanah Djawi, 1^e, 2^e en 3^e stuk (a en b).»

Het eerste stuk bevat 139 blz. folio en komt overeen met het eerste stuk van Meinsma's editie der Babad Tanah Djawi (tot pag.

၁၁၁၁).

Het tweede stuk, groot 147 blz. folio, heeft tot opschrift: «verbeterde Babad, 2^e stuk» en loopt tot pag 260, r. 3 v.o. der Babad-uitgave.

Het derde stuk, groot 150 blz. folio, met opschrift: «verbeterde Babad: 3^e stuk», begint met pag. 69, nieuwe alinea

der Babad-editie, doch zonder מאן

Het vierde stuk, groot 357 blz. folio, met opschrift: «verbeterde Babad, 4^e stuk,» sluit zich onmiddellijk aan het slot van het 2^e stuk aan en begint dus met pag. 260, r. 3 v.o. der Babad-uitgave.

Het vijfde stuk, groot 80 blz. folio, heeft tot opschrift: «Babad, 5^e stuk.» De beginwoorden luiden:

ဘဏ္ဍာရေး၊ ဗဟုသုတနှင့် De slotwoorden: ဘုရားရှင်မြတ်
၏၊ ဘုရားရှင်မြတ်၏ အမည်ကို

IX.

Babad Tanah Djawi II. (HS. 237a).

 $34\frac{1}{2} \times 21$ cM., 328 blz., 27 r.

Voorin: «Javaansche Babad in proza. Eerste stuk.»

Over dit HS. zegt Dr. Brandes, l. c.: «Het origineel van n° 237 of die copie, 1^e tot en met het begin van het 5^e stuk.»

Het eerste stuk bevat 172 blz. folio en komt overeen met het eerste stuk van Meinsma's Babad-uitgave; het tweede stuk, dat 156 blz. folio bevat, komt overeen met het tweede stuk dier uitgave.

X.

Babad Tanah Djawi III. (HS. 562).

33 × 21 cM., 107 blz., 27 r.

Voorin: «Babad» en «Senopati».

Dr. Brandes vermeldt dit HS. l. c. pag. 9*—10*. Het grootste gedeelte ervan is uitgegeven door den heer G. P. Rouffaer onder den titel: «De val van de kraton van Padjang door toedoen van Senapati († 1586), volgens de Babad Tanah Djawi» in deze Bijdragen (deel L, pag. 284—314). Het is een copie, gemaakt door den een of anderen klerk te Soerakarta(?) naar een goed origineel. Het komt overeen met blz. 129—211 van de editie van Meinsma (op den omslag staat ten onrechte 129—210, zooals ook Dr. Brandes, l. c. heeft). Naast den Javaanschen tekst staat eene gedeeltelijke vertaling in het Hollandsch van blz. 129—203 (niet 202, zooals op den omslag staat en zooals Brandes l. c. geeft).

Het door den heer Rouffaer uitgegeven gedeelte eindigt hier op blz. 66. Hier is eene groote gaping, tot blz. 82, daarna weder eene van blz. 86—94, terwijl op blz. 98 de vertaling geheel ophoudt. De Javaansche tekst loopt echter geregeld door.

XI.

Babad tĕmbang I. (HS. 552).

33 × 20,5 cM., 226 × 2 blz., 18 r.

Voorin: n° 1 en Achterin: Babad. Dit HS.

begint met den dood van Bimanyu en eindigt in het gevecht van Senapati met Kanitèn (zie Babad Tanah Djawi, pag.

editie Meinsma). De eerste woorden:

komen overeen met

pag. 110, r. 6 v. o. der Babad-editie:

Uit de laatste

strophe blijkt, dat dit HS. geschreven is 27 Maart 1860. Het bevat o. a. de geschiedenis van Bandjaran Sari en van het kanon Sětoma. Het is ingebonden in een inlandschen rood-lederen band.

De beginwoorden der eerste 6 zangen komen overeen met die van de versie in 287 zangen, waarvan Dr. Brandès de beginwoorden geeft op pag. 1*—9* van zijn Register op de Babad Tanah Djawi (Verh. Bat. Gen. LI, 4e stuk). Van zang 7 af wijken de beginwoorden der zangen achter af.

XII.

Babad tĕmbang II. (HS. 239).

34 × 22 cM., 640 blz., 20 r.

Voorin de volgende mededeeling van Mr. S. Keyzer, 1863: «Fragmenten van geschiedenis of levensbeschrijving van Javasche vorsten, beginnende met de fabuleuze tijden van Adji Sākā en midden in een volzin afbrekende in de tijden van Pangéran Pugĕr. Herkomst niet bekend.»

De 10 eerste pagina's bevatten woorden om cijfers uit te drukken (tjandra sĕngkala), met het volgende onderschrift: «Alle de hiervoren staande zijn maar Hoogdalmsche woorden, dewelke in oude tijden als cijffergetallen in de Javaansche Historieboeken zijn gebruikt geworden, dus ik dies vertaaling onnoodig geoordeeld heb.» Op pag. 11: «Hier begint de waare inhoud van de leevensbeschrijvingen der Javasche vorsten.»

Begin: Op pag. 24 is reeds sprake van Adji Saka, die in 525 Java onderwierp.

Het slot komt overeen met pag. 65 r. 14 der Babad-editie, waar verhaald wordt, hoe Anggawangsa of Djayengrana met Tjakraningrat naar Pangeran Pugĕr gaat, om hem koning te maken:

XIII.

Babad Dipa Nègara. (HS. 521)

33 × 21,5 cM., 200 × 2 blz., 17 r.

Geheel in leder gebonden, inlandsche band zonder overslag. Op de snede: (de vorm van de een verlengd met een). Voorin met potlood: «De oorlog met diepo negoro». Achterin een paar hanatjaraka. Met illustraties.

Prof. Vreede zegt in zijn Cat. der Jav. en Mad. HSS. der Leidsche Universiteits-bibliotheek, pag. 145, n. 1 van dit HS.: «Het is niet onaardig geïllustreerd, doch vol schrijffouten. Behalve het allereerste begin, waaruit blijkt, dat het een afschrift is van een babon (legger) in 't bezit van Mas Ngabèhi Soera Nègara, patih van Semarang, en de laatste 40 bladzijden, die nog al afwijken, heeft de redactie zeer veel gelijkheid met cod. 1823 (der Leidsche Universiteits-bibliotheek). Het is groot 200 × 2 blz. folio, doch zeer wijd uiteen geschreven en loopt niet verder dan tot ongeveer blz. 130 van cod. 1823.»

Verder vergelijke men over de Babad Dipa Nègara: T. Roorda, Verhaal van de oorsprong en het begin van de opstand van Dipå Nègarå, volgens een Javaansch handschrift (in deze Bijdragen, 2e volgr. III, pag. 137—227).

Andere HSS. worden vermeld in Prof. Vreede's Cat. der Jav. en Mad. HSS. pag. 136—145 en in Dr. H. H. Juynboll's Supplement op den Catalogus der Jav. en Mad. HSS. der Leidsche Universiteits-bibliotheek, deel II, pag. 94.

XIV.

Babad Sèngkala (HS. 619).

32 × 21 cM., 5 blz., 20 r.

Babad Sèngkala, bevattende chronogrammen (sèngkala) van het Javaansche jaar 1 (Adji Saka) tot 1584. Dit HS. komt overeen met het eerste gedeelte van cod. 1859 der Leidsche Universiteits-bibliotheek, beschreven in Prof. Vreede's Cat. der Jav. en Mad. HSS. pag. 147, n^o XCIX.

XV.

Babad Kartasura. (HS. 522).

43 × 27 cM., 25 + 156 blz., 20 r.

Geheel in rood leder met verguldsel gebonden, vermoedelijk inlandsche band, zonder overslag. Voorin op een etiket: 102. Iets verder: F. G. Valck. Op drie vellen postpapier, groot formaat, vindt men inliggend van de hand van C. F. Winter Sr.¹ eene beschrijving van het geschrift, dat voor de eerste helft bestaat uit inlandsche plaatomramingen (van symbolieken aard?) met bijgaanden, ingeschreven tekst, waarin zoogenaamde pratjekan's. Het aantal der platen bedraagt 22. Op het zevende «bloemwerk» staat in de pratjekan de datum van het begin opgenomen: Vrijdag Kliwon 9 Mulud Dal, sinëngkalan pañdita kēkalih ardi tunggal (A. J. 1727), welke datum — als men uitgaat van 1 Sura Dal 1727 = Zondag Paing 25 Mei 1800, en verder Dal op Solosche onregelmatige wijze tellend — gelijkstaat met Vrijdag Kliwon 1 Augustus 1800. Toch ontstond de onafhankelijke Paku-Alaman eerst 17 Maart 1813². Op een 23^e blad volgt de titel van het boek: Kangdjëng Kyahi Djati Pusaka. Op het 24^e blad begint een geslachtslijst, aanvangende met Adam en eindigende met Paku Alam I. De (niet voltooide) tekst, die dan volgt, is 153 blz. lang, en is een babad (in tēmbang), samengesteld door (of voor) Paku Alam, en loopende van Mangkurat Agëng (Tëgal Wangi) tot op het susuhunan worden van Pangeran Pugër (Pakubuwana I).

Prof. Vreede spreekt in zijn Cat. der Jav. en Mad. HSS. der Leidse Universiteits-bibliotheek (pag. 146, n. 2) vrij uitvoerig over dit HS. Hij zegt o. a.:

«Niet onmogelijk is het, dat dit hs. hetzelfde is als waarvan gesproken wordt boven in de Babad Bedah Jogja blz. 132.

Immers het is een prachtexemplaar en volgens mededeeling van Dr. Wijnmalen aangekocht uit de nalatenschap van prins Hendrik. Vóórin staat de naam F. G. Valck (dezelfde, die omstreeks 1835 resident van Jogja was?). De eerste illustratie's stellen voor perioden uit de (gewijde) geschiedenis van den Mohammedaanschen held Ambyah (zie Ménak), daarna bevatten zij lofspraken op de Javaansche Vorsten, te beginnen met Panem-

¹ Dat dit zoo is heeft de heer G. P. Rouffaer herkend.

² Opmerking van den heer G. P. Rouffaer in den Inventaris.

Het is wel de moeite waard, hierop de aandacht te vestigen, daar Dr. Gunning, die van deze uitgave een tweede editie bezorgde, in deze Bijdragen (6^e volgr. I, pag. 165) zegt: «Te bejammeren is het, dat bovengenoemd handschrift spoorloos verdwenen schijnt te zijn, zoodat wij niet meer kunnen nagaan, of Prof. Roorda een alleszins getrouwe kopie van het oorspronkelijke geleverd heeft».

Uit Roorda's voorbericht blijkt, dat dit HS. uit Grisee afkomstig is en dateert uit het jaar 1860, dat het net geschreven is en met weinig fouten, zoodat bijna alleen de spelling en de interpunctie te verbeteren waren.

Waar in Roorda's uitgave Javaansche cijfers voorkomen, vindt men in het HS. Europeesche cijfers, bijv. pag. 205, r. 3 v. b.: *amannom* hier: 1101.

[illegible]

Hieruit blijkt, dat het 15 Februari 1860 door raden tumenggung arya bupati van Grösig, Surya Winadja geschreven is.

XVII.

Pandji klajan Tundjung Seta. (HS. 422).

19 X 16 cM., 100 blz., 13 r.

Dit is het origineel van het tweede der door T. Roorda in 1869 uitgegeven Pandji-verhalen (p. tot p.). Ook hier staat na het jaartal 1860, waarmee de editie eindigt, de naam van den schrijver:

XVIII.

Damar Wulan. (HS. 636).

22 × 34½ cM., 202 blz., 18—27 r.

Omtrent dit HS., dat in Juni 1911 van Mr. Grashuis aan-

gekocht is, deelt de vroegere eigenaar het volgende mede: «Deze Javaansche Damar Woelan is afkomstig uit het Cheribonsche en is het laatst, voordat hij in handen van een Europeaan kwam, het eigendom geweest van een Chinees. De ouderdom is te schatten op 70 à 80 jaren. De geïllustreerde Damar Woelan ontleent zijne beteekenis en waarde aan de illustraties.»

Deze illustraties zijn gedeeltelijk gekleurd, gedeeltelijk pen- of potloodteekeningen met of zonder bijschriften, bijv. op blz. 23 Sabda palon, Andjasmara en Damar Wulan, op pag. 26 Lajang Setra en Lajang Kumitir, op pag. 38 Menak Djingga, Angkat buta en Kotbuta enz. De beginwoorden der zangen komen over het algemeen overeen met die, opgegeven door Dr. Brandes in zijne Beschrijving der Jav. Bal. en Sasaksche HSS. van Dr. van der Tuuk, I, pag. 216. Het HS. eindigt met Damar Wulan's overwinning van Lajang Setra en Lajang Kumitir. Zijne ontmoeting met zijne broeders wordt hier niet in verhaald. Het is geschreven op Javaansch papier.

XIX.

Djaka Salewah. (HS. 551).

32 × 20 cM., 70 blz., 21 r.

Buitenop: n° 6. Voorin: Dit jaarcijfer (1240) is gewijzigd tot 1006 (1004) en daarbij geschreven: en in potlood: «Jav. Djoko Salewo.»

Op de keerzijde van de bladzijde, waarop de tekst begint, vindt men nog het een en ander bijgeschreven en, met den nagel(?), een paar wajangfiguren ingekrast; om het begin eenig bloemwerk. Gaandeweg wordt de hand, die eerst vrij slecht is, beter. Het schrift en de spelling zijn eigenaardig; de wignjan's worden verzuimd en gebezigd als pada lingsa.

Sommige letters, zooals de , , en worden eigenaardig geschreven. Het HS. schijnt afkomstig te zijn uit Oost-Java.

Dit Javaansche gedicht is onvolledig. Andere HSS. bezit de

Leidsche Universiteits-bibliotheek (cod. 1830, beschreven in Vreede's Cat. der Jav. en Mad. HSS. pag. 186—188, cod. CXXIV) en het Ned. Bijbelgenootschap (cod. 152, beschreven in deel II, pag. 80 van mijn Suppl. op den Cat. der Jav. en Mad. HSS. cod. CMLXI).

AFDEELING V.

Dramatische werken.

XX.

Palasara. (HS. 564).

32½ × 20 cM., 196 blz., 17 r.

Geheel in rood leder gebonden. Voorin: G 4^a, Geschenk van den Regent van Poerbalinggā, Residentie Banjoemas, Raden Toemenggoeng Dipā Koesoemā, ten behoeve der boekverzameling van het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Neerlandsch-Indië, verzonden 7 Junij 1858».

Dit Jav. wajangverhaal in proza begint met:

Het is blijkbaar het origineel van het eerste wajangverhaal, door T. Roorda uitgegeven in zijne «De wajangverhalen Pālāsārā, Paṇḍoe en Raden Pandji» ('s Gravenhage, 1869), blz. ၁၁ — ၁၁၁၁၀.

Het is keurig geschreven en de beide eerste bladzijden zijn met vergulde en gekleurde lijsten, randen en bloemenguirlandes versierd. De namen der sprekende personen zijn, als het goden geldt, in het midden van drie concentrische cirkels geplaatst, b.v. Bṛ̥ṭara Narada en Bṛ̥ṭara Guru. De beide laatste bladzijden zijn alleen met penteekeningen versierd.

AFDEELING VI.

Godsdienstige werken.

XXI.

Ngelmi Makripat Sḍdjati. (HS. 639).

20 × 16 cM., 100 blz., 24 r.

Op den omslag staat: Binnenin:

«Ngelmi makripat sċdjati door Radhen arjo Poerbo Koesoemo te Pasoeroean.»

Het titelblad luidt:

«Het Bestuur van het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch Indië aangeboden door J. H. J. Siegal, laatstelijk assistent-resident van Keboemen. Thans met verlof te 's-Gravenhage. 6 Aug. 1903.»

Het is een werk over mystiek. Het begin handelt over het wezen van den dad en is ontleend aan den Kitāb Hidāyatu'lgaib. De eerste woorden luiden:

XXII.

Hadji Ripangi. (HS. 248^b).

34 × 22 cM., 28 blz., 32 r.

Vertaling van een Arabisch boek van Hadji Ripangi, in het Javaansch en laag-Maleisch naast elkaar. De titel luidt:

De eerste woorden luiden: Dit HS. is geschreven in 1267 H. Het handelt vooral over de salāt.

AFDEELING VII.

Wetboeken.

XXIII.

Javaansche wetten. (HS. 248^a).

22 × 14 cM.

«Handschriftelijke aantekeningen over de Javaansche wetten, gevonden in n^o r, 103 van de Bibliotheek, zijnde «R. de

XXVI.

Brieven. (HS. 248°).

34 × 22 cM.

Deze bundel bevat Sundasche, Javaansche en Maleische brieven, o. a. een Sundasch proces-verbaal met vertaling en een Sund. brief van 25 Februari 1874. De 23 Javaansche brieven zijn gedateerd van 1870—1872. Het zijn dienstbrieven van wëdana's aan controleurs, waarvan twee zeker en misschien ook de 21 andere geadresseerd zijn aan den heer Wiselius, controleur van Lamongan.

XXVII.

Brieven (HS. 539).

Twaalf Javaansche brieven aan de heeren H. C. Humme en J. L. Rhemrev, gedateerd van 1870 tot 1881. De inhoud is onbeduidend. In den eersten vraagt de schrijver een zilveren medaille, omdat hij negen geschriften aan den Directeur van O. E. en N. geschonken heeft. In den derde verzoekt hij, in rang verhoogd te worden. Drie handelen over het koopen van een Bataksch paard enz.

XXVIII.

Brieven (HS. 583).

Twee Maleische en zeven Javaansche brieven. De Jav. brieven zijn gericht aan baron de Kock, resident van Jogjakarta en gedateerd 1339 H. = 1851 A.D. of 1779 A.J. Bij den laatste is eene Nederlandsche vertaling van Winter gevoegd.

XXIX.

Brieven (HS. 641).

In een bundeltje HSS., ten geschenke ontvangen uit de natenschap van Mr. S. C. J. W. van Musschenbroek, Maart 1909, zijn ook eenige Javaansche brieven, o. a. een verzoek van een tolk uit Ambarawa, om schoolmeester te worden, een brief van eene Raden Aju en een brief, waarbij een geschiedenis van Prambanan aangeboden wordt. Deze geschiedenis is 6 blz. van 26* regels groot, in folio formaat (34 × 21 cM.) en bevat in lakon-vorm de bekende geschiedenis van Prabu Baka, Bandung en Lâra Djunggrang, die in steen verandert, geschreven

in 1869. Verder bevat deze bundel 6 blz. over het Javaansch-Sundasche alfabet met Javaansche toelichtingen en twee Sundasche samenspraken en 14 blz. namen van boomen, personen, rangen en titels, maten, dieren en grondsoorten, in Krāmā en Ngoko, in Jav. karakter, met transcriptie van de Ngoko-woorden.

XXX.

Primbon (HS. 249).

22 × 17 cM., 4 blz. 19 r.

Dit HS. bevat geneesmiddelen (tamba), een Primbon tñnung (wichelaarsboek) en een Sirëpan maling (tooverspreuk, door dieven gebruikt, om de lieden, die zij willen bestelen, in slaap te maken), met een afschrift in Javaansch karakter.

XXXI.

HS. 250.

34 × 22 cM., 44 blz.

Antwoorden op vragen van een resident over beambten, hun tractement, hunne rangen en titels, over wet- en fiqh-boeken, over de rechtspleging, over gebruiken bij geboorte, besnijdenis, huwelijk en begrafenis en over de garëbëg's. De laatste 20 blz. bevatten een afschrift van de eerste 24.

XXXII.

Kintaka sëndon langën swara (HS. 548).

34 × 21 cM., 10 blz., 28 r.

Titel: Schrijver: Pangeran

Adipati Arya Mangku Nĕgara IV.

De inhoud van dit HS. bestaat uit 4 verbasterde Oudjav. verzen, die gebruikt worden bij de langën driya-voorstellingen eene wajang-soort, die door dezen prins is uitgevonden en die begeleid wordt door de gamĕlan salendro. Het repertoire is hier niet ontleend aan den Damar Wulan, zooals men zou meenen uit Veth, IV, 225, doch aan het Bhāratayuddha. Over den schrijver vergelijke men overigens: Dr. G. A. J. Hazeu, Bijdrage tot de kennis van het Jav. tooneel. pag. 97.

Het begin van dit HS. luidt:

opstelling van de aanwezigen bij gelegenheid van eene rampok-partij te veraanschouwelijken, met Jav. toelichtingen. Voor de namen der kanonnen vgl. men Not. Bat. Gen. XXVI (1888), blz. 64 (mededeeling van den heer G. P. Rouffaer).

XXXIX.

Krissenboek. (HS. 645).

32 $\times$ 20 c.M., 105 blz.

Afbeeldingen van Javaansche wapens (krissen, pieken enz.) in het rijk Soerakarta in gebruik. Vervaardigd op last van den Susuhunan van Soerakarta. In het geheel zijn 158 wapens met de pen geteekend en gekleurd.

Voorin staat: «Dit boek is op last van den Soesoehoenan (keizer) van Soerakarta in den kraton (paleis) aldaar vervaardigd en aan den ondergeteekende door Hoogstdenzelve overhandigd, bevattende de namen van alle krissen, pieken enz. in genoemd Rijk van Soerakarta op Java in gebruik. Voor de waarheid de Vice-President van den Raad van Ned. Indië V. F. W. van Net.»

De namen worden in Jav. karakter en transcriptie gegeven, eerst die van lansen, daarna die van krissen. Achterin een lijst van namen van pamor op de lemmeten van krissen, lansen, sabels enz., in Javaansch karakter met transcriptie, doch zonder afbeelding.

XL.

Krissenboek (HS. 557).

35½ $\times$ 21½ c.M., 23 vellen.

Teekeningen van Javaansche krissen en lansen, met opgave van de namen in 't Javaansch in Jav. schrift en daarbijgevoegde transcriptie in Latijnsche letters. De herkomst is niet bekend.

XLI.

Inscriptie (HS. 244).

Transcriptie van eene O. Jav. inscriptie, die begint met: Om awighnam astu Çaka warṣātīta 813. De linkerzijde bevat 15, het midden 14, de rechterzijde 15 en de achterkant 18 regels. De herkomst is onbekend. Vgl. ook het volgende HS.

XLII.

Inscriptie. (HS. 242.)

31½ $\times$ 20 c.M., 4 blz.

Proeven van Kawi met interlineaire vertaling in het Javaansch,

herkomstig van N. Engelhard, afgestaan door W. F. E. M. van Alphen in 1852.

Dit blijkt dezelfde inscriptie van 813 Çāka te zijn, waarvan HS. 244 (XLI) eene transcriptie bevat.

De inscriptie in zwarten inkt, daaronder eene transcriptie in rooden inkt en daaronder de Jav. vertaling. Zoowel de transcriptie als de vertaling zijn onbetrouwbaar. Het jaartal bijv. wordt getranscribeerd met 1234, terwijl er duidelijk 813 staat. De eerste woorden: Om awighnam astu worden vertaald met: !

XLIII.

Inscriptie. (HS. 554).

Photographische afbeelding in 2 bladen van de door den heer H. C. Humme in Bijdr. T. L. en Vk. 4^e volgr. VIII, p. 1—20 uitgegeven piagëm van Bantën of van dien van Palembang (Bijdr. T. L. Vk. 4^e volgr. X. p. 363—369).

AFDEELING IX.

Lontarhandschriften.

XLIV.

Udyogaparwa. (HS. 503).

54 cM., 4—125 folia.

Tjakëpan. Eenige verschreven palmbladen, hier en daar afgeknaagd, eenige palmbladen afgebroken, andere doorgebroken. Het begint met het Sanskṛtvers 43^b: phalāphalawatī cākhe yathaikasmin wanaspatau, waarmee ook de HSS. van het Udyogaparwa te Leiden en te Batavia aanvangen. Aan het slot is sprake van ṛṣi Gālawa, den leerling van Wiṣwāmitra, voor wien hij 800 paarden met een bijzonder soort haren moest zoeken (Van der Tuuk, Kawi-Bal. Wdb. IV, 757, s. v. Gālawa). Deze geschiedenis wordt in den Sanskṛt-tekst verhaald in adhyāya 105—118 (pag. 224—235 der Calcutta-uitgave). Daar het Udyogaparwa in den Sanskṛt-tekst 197 adhyāya's bevat, ziet men, dat een groot gedeelte van den Oudjav. tekst ontbreekt. Over andere HSS. van het Oudjav. Udyogaparwa te Leiden en te Batavia vgl. Vreede's Cat. der Jav. en Mad. HSS. p. 388, mijn Supplement op den Cat. der Jav. en Mad. HSS.

II, p. 153—155 en mijn proefschrift: Drie boeken van het Oudjav. Mahābhārata, pag. 17—23. Verder vergelijke men mijne verhandeling over het Udyogaparwa hierboven pag. 219—296.

XLV.

Sārasamuçcaya. (HS. 504).

49 cM., 90 folia.

Tjakëpan. Bij dit HS. is een palmblad gevoegd, dat er oorspronkelijk niet bij behoort, daar het een fragment uit het laatste gedeelte van het Ādiparwa bevat, waarin de brand van het Khāṇḍawa-woud beschreven wordt, overeenkomende met pag. 206, r. 21 tot pag. 208, r. 7 mijner uitgave van dit parwa ('s Gravenhage, 1906).

De Sārasamuçcaya is eene compilatie van zedekundige spreuken, voornamelijk uit het Anuçāsanaparwa, waarover men vgl. Friederich, Voorloopig Verslag van het eiland Bali, pag. 22, n° 4 en mijne verhandeling: Eene Oudjavaansche vertaling van Indische spreuken (Bijdr. T. L. Vk. 6^e volgr. VIII, pag. 393—398). Den naam Sārasamuçcaya en Nawaruci vindt men op de schutbladen en het etiket terug. Dit HS. is incompleet. Het loopt ongeveer even ver door als het Bataviasche HS. 860, beschreven in mijn Suppl. op den Cat. der Jav. en Mad. HSS. II, pag. 276 (cod. MDCLXXI), doch hier wordt ook nog een fragment van het volgende Sanskṛt-vers aangehaald:

Andere HSS. van deze spreukenverzameling te Leiden en te Batavia zijn beschreven in mijn bovengenoemd Suppl. op den Cat. der Jav. en Mad. HSS. II, pag. 275—277.

XLVI.

Primbon. (HS. 508).

± 31 cM., 119 folia.

Tjakëpan. De palmbladen van verschillende lengte. De inhoud bestaat hoofdzakelijk uit tooverspreuken (mantra), o. a. sang hyang Paramarahasya (het hoogste geheim), sang hyang Agnirahasya, sang hyang Upadeçarahasya (fol. 13), krama ning yoga, mantra ning asabuk putih (fol. 9), mantra pasabukan atuwatu. Over het algemeen komen deze tooverspreuken overeen met die in de Leidsche Universiteits-

bibliotheek en van het Batav. Genootschap, beschreven in mijn Supplement op den Cat. der Jav. en Mad. HSS. II, pag. 321—384. Het eerste palmblad is van boven beschadigd, draagt het nummer 21 en begint met:

De laatste woorden luiden:

Het eindigt dus abrupt.

XLVII.

HS. 507.

32½ cM., 39 folia.

Tjakěpan, in buda-schrift. Begin: Ana kidung rame utama ramene. Vgl. de Bataviasche en Leidsche HSS. in dit schrift. De taal is dus modern, doch het schrift oud. Op het schutblad het merk G 20. Dit HS. is afkomstig uit Kědoe. Het is een geschenk van J. C. Baud.

II. BALINEESCHE HANDSCHRIFTEN.

XLVIII.

Lingga pětak. (HS. 505).

47 cM., 6 folia.

Ĕmbat-ĕmbatan. Dit is de redactie, die door J. de Vroom uitgegeven is onder den titel: Hi Lingga p'ta (Balineesch volksgedicht) in Tijdschr. Ind. T. L. Vk. XXI, pag. 403—446 en pag. 534—597. Ter vergelijking met die uitgave geven wij hier eene transcriptie van het eerste vers van dit HS.:

Ada kidung gaguritan
 djinada aniru gěṇḍing
 gumrěg ring buddha kaliwon
 tanggal ping pat sđěk dalu
 ęaęih kalima rah lima
 kihun riris těnggěk pitu duknya nurat.

Het loopt door tot Lingga pětak's dood (in de Vroom's editie vers 47). Het laatste palmblad is beschadigd. Vgl. de beschrijving der Leidsche HSS. van dit gedicht in mijn Suppl. op den Cat. der Sund. HSS. en Cat. van de Bal. en Sasaksche HSS. pag. 115—116.

XLIX.

Brieven. (HS. 615).

Ĕmbat-ĕmbatan, 3 folia, van 20, 22 en 24½ cM. De eerste brief is van Tihang Gĕdĕ Padang aan Penungsiman en handelt over eene kip en over een prauw. In den tweeden brief vraagt Gĕdĕ Dyaka aan Pa Nursiman een stuk ijzer, om er een beitel van te maken. De derde brief draagt een tjap van Anak Agung i dewa Nglurah Gĕdĕ Putu, die een met padi beladen schip schenkt aan Pan Kĕnas.

III. MADUREESCHE HANDSCHRIFTEN.

L.

Woordenlijst. (HS. 640).

21 × 16 cM., 19 blz., 24 r.

Woordenlijst in drie kolommen: Maleisch, Madureesch en Kambang. Naast de Mal. woorden in het begin met rooden inkt Mak. woorden. Het Madureesch in Jav. karakter, overigens alles in transcriptie. Het eerste woord is:

Melajoe	Mak.	Madoera	Kambang
kepala	oeloe		likòlòq.

Onderaan met rooden inkt eene aantekening van den heer H. N. Kiliaan, gedateerd 1895:

«De taal der Kambangers blijkt geen dialect van het Madoereesch te zijn, zoodat ze niet mede beoefend behoeft te worden door den controleur à la suite.»

Van den Controleur H. N. Kiliaan. Ontvangen in 1905.

LI.

Woordenlijsten en samenspraken. (HS. 559).

34 × 22 cM., 77 blz., 28 r.

Op den omslag staat «Madoereesche taal». Woordenlijsten en samenspraken, gedeeltelijk met Maleische, gedeeltelijk met Javaansche of Nederlandsche toelichtingen.

NUMMERS DER HANDSCHRIFTEN
met volgnummers en bladzijden in den catalogus.

HS. 237	nº VIII	bl. 395	HS. 552	nº XI	bl. 396
„ 237 ^a	„ IX	„ 395	„ 554	„ XLIII	„ 411
„ 239	„ XII	„ 397	„ 556	„ XXIV	„ 405
„ 242	„ XLII	„ 410	„ 557	„ XL	„ 410
„ 243	„ I	„ 387	„ 559	„ LI	„ 414
„ 244	„ XLI	„ 410	„ 562	„ X	„ 396
„ 248 ^a	„ XXIII	„ 404	„ 564	„ XX	„ 403
„ 248 ^b	„ XXII	„ 404	„ 566	„ II	„ 388
„ 248 ^c	„ XXVI	„ 406	„ 567	„ VI	„ 391
„ 249	„ XXX	„ 407	„ 583	„ XXVIII	„ 406
„ 250	„ XXXI	„ 407	„ 585	„ III	„ 389
„ 421	„ XVI	„ 400	„ 589	„ XXXIV	„ 408
„ 422	„ XVII	„ 401	„ 598	„ XXXVII	„ 409
„ 503	„ XLIV	„ 411	„ 606	„ IV	„ 389
„ 504	„ XLV	„ 412	„ 609	„ XXXVIII	„ 409
„ 505	„ XLVIII	„ 413	„ 615	„ XLIX	„ 414
„ 507	„ XLVII	„ 413	„ 619	„ XIV	„ 398
„ 508	„ XLVI	„ 412	„ 622	„ XXXIII	„ 408
„ 519	„ VII	„ 391	„ 636	„ XVIII	„ 401
„ 520	„ V	„ 389	„ 637	„ XXXV	„ 409
„ 521	„ XIII	„ 398	„ 638	„ XXXVI	„ 409
„ 522	„ XV	„ 399	„ 639	„ XXI	„ 403
„ 523	„ XXV	„ 405	„ 640	„ L	„ 414
„ 539	„ XXVII	„ 406	„ 641	„ XXIX	„ 406
„ 548	„ XXXII	„ 407	„ 645	„ XXXIX	„ 410
„ 551	„ XIX	„ 402			

ALPHABETISCHE INDEX DER HANDSCHRIFTEN.

Adji Saka	HS. 567.
Ardjuna wiwaha	„ 243.
Astrologie	„ 622.
Babad Dipa Nĕgara	„ 521.
Babad Kartasura	„ 522.
Babad Sĕngkala	„ 619.
Babad Tanah Djawi	„ 237, 237 ^a , 562.
Babad tĕmbang	„ 239, 552.
Basudewa	„ 520.
Brieven	„ 248 ^c , 539, 583, 615, 641.
Damar Wulan	„ 636.
Djaka Salewah	„ 551.
Geslachtslijst	„ 598.
Hadji Ripangi	„ 248 ^b .
Inscripties	„ 242, 244, 554.
Javaansche wetten	„ 248 ^a .
Javaansche woordenboeken	„ 523, 556.
Kintaka sĕṇḍon langĕn swara	„ 548.
Krissenboeken	„ 557, 645.
Liedjes	„ 637.
Lingga pĕṭak	„ 505.
Menak Saṭit	„ 519.
Miscellanea	„ 250, 507, 609.
Ngelmi Makripat sĕdjati	„ 639.
Palasara	„ 564.
Paṇḍawa rare	„ 243.
Pandji gandrung Angreni	„ 421.
Pandji klajan Tundjung Seta	„ 422.
Primbon	„ 249, 508.
Rama	„ 566, 585, 606.
Samenspraken	„ 638.
Sārasamuṇḍaya	„ 504.
Sĕrat wĕwangsulan pĕndangon sangking ing Pakualaman	HS. 589.
Udyogaparwa	„ 503.
Woordenlijst	„ 640.
Woordenlijsten en samenspraken	„ 559.

I N H O U D.

JAVAANSCH E H A N D S C H R I F T E N .

A F D E E L I N G I .

Epische geschriften.

Bladz.

Pañdawa rare en Ardjuna Wiwaha (I)	387
Rama (II—IV)	388—389
Basudewa (V)	389

A F D E E L I N G I I .

Mythologie en legendarische geschiedenis.

Adji Saka (VI)	391
Menak Sařit (VII)	391

A F D E E L I N G I I I .

Geschiedenis.

Babad Tanah Djawi (VIII—X)	395—396
Babad tẽmbang (XI—XII)	396—397
Babad Dipa Nẽgara (XIII)	398
Babad Sẽngkala (XIV)	398
Babad Kartasura (XV)	399

A F D E E L I N G I V .

Romantische Verhalen.

Pandji gandrung Angreni (XVI)	400
Pandji klajan Tundjung Seta (XVII)	401
Damar Wulan (XVIII)	401
Djaka Salewah (XIX)	402

A F D E E L I N G V .

Dramatische werken.

Palasara (XX)	403
-------------------------	-----

A F D E E L I N G V I .

Godsdienstige werken.

Ngelmi Makripat sędjati (XXI)	403
Hadji Ripangi (XXII)	404

AFDEELING VII.

Wetboeken.

Javaansche wetten (XXIII)	404
-------------------------------------	-----

AFDEELING VIII.

Varia.

Javaansche woordenboeken (XXIV—XXV)	405
Brieven (XXVI—XXIX)	406
Primbon (XXX)	407
Beantwoording van vragen van een resident (XXXI)	407
Kintaka sēḍon langēn swara (XXXII)	407
Astrologie (XXXIII)	408
Sērat wēwangsulan pēndangon sangking ing Pakualaman (XXXIV)	408
Liedjes (XXXV)	409
Samenspraken (XXXVI)	409
Geslachtslijst (XXXVII)	409
Plattegrond-teekening (XXXVIII)	409
Krissenboeken (XXXIX—XL)	410
Inscripties (XLI—XLIII)	410—411

AFDEELING IX.

Lontarhandschriften.

Udyogaparwa (XLIV)	411
Sārasamuçaya (XLV)	412
Primbon (XLVI)	412
Kidung (XLVII)	413

II. BALINEESCHE HANDSCHRIFTEN.

Lingga pēṭak (XLVIII)	413
Brieven (XLIX)	414

III. MADUREESCHE HANDSCHRIFTEN.

Woordenlijst (L)	414
Woordenlijsten en samenspraken (LI)	414